

מאמר מקיף ומעמיק זה, פרי-עטו של הרב יוסף רבי ז"ל, תלמידו

המובהק של רבי מאיר שמחה.

ומפאת חשיבותו הרבה הגני מביא את המאמר כולו ככתבו וכלשונו.

רשמים לצורתו הגאונית

של הגאון מרן ר' מאיר שמחה הכהן זצ"ל

מאמר תחבולת

„מי שיש לו ההסברה של ה„נודע ביהודה“, השכל של „התומים“ ההיקף של

„הגר“א“, ההעמקה של „הנתיבות“ דרך החשיבה של ר“ע איגר — הנהו למדן.“

פתגם זה שהיה רגיל בפי הגרמ"ש זצ"ל, ישמש לנו לתאור אמיתי של הגאון הזה. בכשרון מיוחד היה מעריך את גדולי האחרונים ובדיקנות מרובה היה מונה את שבחיהם. בספרי האחרונים התחקה ביחוד להכיר את סגנון למודו של המחבר, לא החדושים והפלפולים הפרטים היו אצלו העיקר, כי אם השיטה הכוללת כולה. במהירות השגתו עבר על נקלה אוצר גדול של ספרי ראשונים ואחרונים, ומכולם הקנה לעצמו סגנונים שונים, ובספריו אנו מוצאים חדושים כאלה שבמשקל ראשון נדמה לנו שמקומם ב„התומים“, בר"ע איגר, ב„נתיבות“ וכיו"ב. אולם המעין מכיר את מקוריות סגנונו הוא. הוא ידע להכיר את ערך המקורות שבו, והיה נזהר שלא לקבל השפעה מאחרים. הספרים הרבים שקרא ושנה והיה בקי בהם עזרו הרבה להתפתחות המקורית שלו. בכל בקיאותו הגדולה בספרות הפלפולית, לא נמצא בספריו אף צל של פלפול.

הוא היה אומר שיש לו הרבה פרושים חדשים בדרך הפשט בסוגיות חמורות בבבלי שהראשונים התלבטו בהן, אבל לא חפץ לסור מדברי הראשונים, ועל כן לא פרסמם. לעומת זאת מצא כר נרחב בירושלמי, ושם גילה חדשות ונצורות, וכדאי היה לאסוף את באוריו לירושלמי הפוזרים במקומות שונים בספריו ולסדרם על פי סדר הירושלמי, והיה זה למקור ברכה לפירוש על הירושלמי.

„אנא לא חכימאה אנא ולא חזאה אנא ולא יחידאה אנא אלא גמרנא וסדרנא אנא“ (פסחים ק"ה ע"ב) בלשון הזה אמר לנכבדי העיר דווינסק בעת שנתקבל שם לרב, וזה היה באמת. היה בקי בתלמוד בבלי וירושלמי ותוספות, וסגנון למודו היה דומה לזה של המהר"ם שיף. בבקיאותו הגדולה השתמש להעמיד את הגירסאות על מכונן. משנתו היתה תמיד שגורה בפיו, וכל ידיעותיו היו מסודרות ומוכנות להשתמש בהן לכל ענין שבא לידו.